SPRAWOZDANIE AEROKLUBU ŚLĄSKIEGO

ZA ROK 1938

AEROKLUB ŚLĄSKI

Afiliowany do Aeroklubu Rzeczypospolitej Polskiej

Telefon nr 337-61, 314-89. Adres pocztowy: Katowice, ul. Marsz. Piłsudskiego 28 a. Skrzynka poczt. 391. Konto czek. w PKO 301-381

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
AEROKLUBU ŚLĄSKIEGO
ZA ROK 1938

I. Sprawozdanie ogólno-organizacyjne

A) Wybrany na Walnym Zgromadzeniu członków Aeroklubu Śląskiego w dniu 10 marca 1938 r. nowy Zarząd Aeroklubu Śląskiego ukonstytuował się na pierwszym swym posiedzeniu w dniu 18 marca 1938 r. następująco:

Prezes	— p. Inż. Adam Wyleżyński, Dyrektor Kolei Państwowych
I. Wiceprezes	— p. Dr. Inż. Stanisław Surzycki, Gen. Dyr. Huty „Pokój"
II. Wiceprezes	— p. Inż. Stefan Paczkowski, Nacz. Służby Zasobów Dyrekcji Okręg. Kolei Państw. w Katowicach
III. Wiceprezes	— p. Radca Tadeusz Stopczyński, Sekretarz Okręgu Wojewódzkiego Śląskiego LOPP
Sekretarz	— p. Inż. Władysław Wojnar
Zast. Sekret.	— p. Inż. Stefan Buszyński
Skarbnik	— p. Radca Józef Rudzok.

Członkowie Zarządu: pp.: Inż. Janusz Barcikowski, Jan Kaleta, Inż. Juliusz Kolbuszowski, Prok. Zbigniew Rowiński oraz Mgr. Borys Brodowski. Poza tym w skład Zarządu wszedł z urzędu Komendant Ośrodka P. W. Lotn. w Katowicach, p. kpt. pilot Józef Grzebalski.

Na zastępców członków Zarządu wybrano na Walnym Zgromadzeniu w dniu 10 marca 1938 r. pp.: Jana Gawrona, Alfreda Kasprowskiego i Józefa Janotę.

B) Do Komisji Rewizyjnej wybrano pp.: Kier. Działu DOKP Jana Gacka, Mgr. Jana Illga i Insp. Franciszka Walkarza. Na zastępców — pp.: Inż. Stanisława Bola i Radcę Józefa Ciejkę.

Do Sądu Klubowego wybrano pp.: Mjr. Bronisława Czapskiego, Mjr. Brunona Szonowskiego i Dr. Jerzego Zdankiewicza. Na zastępców — pp.: Inż. Józefa Kulickiego i Karola Pawełczyka.

C) Podobnie jak w roku ubiegłym, utworzono w łonie Zarządu Sekcje: propagandową, sportową i towarzyską. Sekcji technicznej nie utworzono, a wykonywany przez nią dotychczas zakres spraw przydzielono Sekcji Sportowej, której skład został odpowiednio powiększony.

W skład poszczególnych Sekcyj weszli:

a) w skład Sekcji Propagandowej:

pp.: Radca Tadeusz Stopczyński (przewodniczący)
Mgr. Borys Brodowski
Inż. Władysław Wojnar
Prok. Zbigniew Rowiński

b) w skład Sekcji Sportowej:

pp.: Inż. Janusz Barcikowski (przewodniczący)
Kpt. pil. Józef Grzebalski
Inż. Stefan Paczkowski
Radca Tadeusz Stopczyński
Inż. Władysław Wojnar
Inż. Stefan Buszyński.

c) w sład Sekji Towarzyskiej:

pp.: Prok. Zbigniew Rowiński (przewodniczący)
Inż. Stefan Buszyński
Inż. Juliusz Kolbuszowski
Jan Kaleta.

D) W powyższym składzie Zarządu oraz Sekcyj zaszła w okresie sprawozdawczym tylko jedna zmiana, spowodowana opuszczeniem stanowiska Komendanta Ośrodka P. W. Lotn. w Katowicach przez p. kpt. pil. Grzebalskiego, którego ofiarna praca na tym stanowisku przyczyniła się w dużym stopniu do usprawnienia administracji w Aeroklubie Śląskim, a zwłaszcza do podniesienia poziomu wyszkolenia pilotów, co pozwoliło naszym załogom na uzyskanie szeregu cennych sukcesów w zawodach lotniczych. W miejsce p. kpt. pil. Grzebalskiego wszedł z urzędu w skład Zarządu Aeroklubu Śląskiego i Sekcji Sportowej nowy Komendant Ośrodka P. W. Lotn. w Katowicach, p. por. pil. Jerzy Szałowski.

E) W okresie sprawozdawczym Zarząd Aeroklubu Śląskiego załatwił na swych posiedzeniach 39 spraw aktualnych.

Do Sądu Klubowego żadnych spraw nie zgłoszono.

Komisja Rewizyjna odbyła 3 posiedzenia celem przeprowadzenia rewizji gospodarki pieniężnej Aeroklubu Śląskiego za rok 1938.

Sekcja propagandowa prowadziła w okresie sprawozdawczym akcję propagandową przez ogłaszanie w prasie komunikatów z działalności Klubu.

Zorganizowany przez Sekcję Sportową w końcu roku 1937 kurs lotniczych obserwatorów turystycznych zakończony został egzaminami, odbytymi w dniach 24 — 26 lutego 1938 r. w lokalu Aeroklubu Śląskiego.

W skład Komisji Egzaminacyjnej weszli pp.:

Prezes A. Śl. — Inż. Adam Wyleżyński, Dyrektor Kolei Państwowych

Kierownik kursu — Kpt. pil. Józef Grzebalski, Komendant Ośr. P. W. Lotn.

Sekretarz A. Śl. — Inż. Władysław Wojnar

oraz wykładowcy poszczególnych przedmiotów:

pp.: Por. pil. Tadeusz Sędzielowski (aeronawigacja)
Mgr. Stanisław Kołodziejczyk (meteorologia)
Inż. Stefan Buszyński (prawo lotnicze)
Adam Gawęda (przyrządy pokładowe).

Egzamin zdało 17 kandydatów:

1. Bębenek Edward
2. Brańczyk Otton
3. Czajkowski Leon
4. Daniec Stefan
5. Duballa Paweł
6. Gawliczek Teofil
7. Kępiński Jan
8. Kłossowski Mieczysław
9. Krensel Stanisław
10. Mikołajczykówna Herta
11. Niestrój Benedykt
12. Nowak Franciszek
13. Orel Brunon

14. Pilszak Brunon
15. Pudło Arnold
16. Stompel Paweł
17. Szmidt Edward.

Kandydaci, którzy złożyli egzamin teoretyczny, przeszli następnie kurs praktyczny.

Z początkiem miesiąca sierpnia 1938 r. Aeroklub Śląski przeniósł się z dotychczas zajmowanego lokalu biurowego w budynku dworcowym w Katowicach do nowo wynajętego lokalu przy ul. Marszałka Piłsudskiego Nr 28 a.

Lokal ten po całkowitym odnowieniu oraz uzupełnieniu urządzenia, oddano w miesiącu grudniu 1938 r. do dyspozycji Sekcji Towarzyskiej, która — począwszy od dnia 14 grudnia 1938 r. — urządza dla swych członków „wtorki klubowe".

Lokal klubowy wyposażony jest w aparat radiowy, szereg gier (m. in. w stoliki do brydża i bilard automatyczny), gazety oraz tani bufet.

Poza tym Sekcja urządziła jedną imprezę większą, mianowicie „Zabawę Sylwestrową" w dniu 31 grudnia 1938 r.

Ponadto urządzano w okresie karnawału co sobotę wieczorki taneczne.

F) W dniu 9 marca 1938 r. odwiedził lokal Aeroklubu Śląskiego Pan Wojewoda Śląski Dr Michał Grażyński.

Pana Wojewodę powitał Prezes Aeroklubu Śląskiego, p. Inż. Adam Wyleżyński, Dyrektor Kolei Państwowych w Katowicach, który dziękując Panu Wojewodzie za przybycie przedstawił w krótkich słowach działalność Aeroklubu Śląskiego, zaznaczając, iż pomimo ciężkich warunków, w jakich Aeroklub Śląski pracuje, nie mając na miejscu ani wyższej uczelni, ani też pułku lotniczego, w ostatnim czasie zauważyć można stały i szybki rozwój Aeroklubu Śląskiego, tak pod względem wyposażenia w sprzęt lotniczy, dzięki wydatnej subwencji L. O. P. P. w formie samolotów, jak również pod względem wyszkolenia technicznego personelu latającego, który odznacza się wybitnymi walorami sportowymi.

Zarząd Aeroklubu Śląskiego, chcąc umożliwić pilotom bardziej intensywny trening, zakupuje dla nich corocznie z własnych funduszów materiały pędne, tak że większość pilotów może wylatać rocznie około 50-ciu godzin. Dzięki temu w ostatnich 2 latach załogi Aeroklubu Śląskiego osiągnęły szereg cennych sukcesów.

Pan Wojewoda Śląski Dr Michał Grażyński w otoczeniu członków Zarządu i pilotów A. Śl.

W końcu p. Prezes Aeroklubu zaznaczył, że Aeroklub Śląski znajduje się w trudnych warunkach finansowych i prosił Pana Wojewodę o okazanie pomocy w formie subwencji i samolotów RWD-13.

Pan Wojewoda, przemawiając do zebranych, podkreślił wielkie znaczenie lotnictwa i zapał pilotów Aeroklubu Śląskiego, który umożliwił im zajęcie dobrego miejsca w lotnictwie sportowym i zaznaczył, że jako Prezes Zarządu Okręgu Wojewódzkiego Śląskiego L. O. P. P. zawsze darzy przejawy życia lotniczego swoim poparciem i chętnie przyjdzie z pomocą Aeroklubowi Śląskiemu w razie potrzeby.

W końcu Pan Wojewoda podziękował pilotom za osiągnięte wyniki i złożył życzenia dalszego pomyślnego rozwoju Aeroklubu.

Na zakończenie odbyła się wspólna fotografia.

G) Aeroklub Śląski posiadał w dniu 31 grudnia 1938 r. 578 członków rzeczywistych, 2-ch członków honorowych (pp. Dyrektor Inż. Marian Przybylski i Dyrektor Otton Grosser) oraz 10 członków wspierających.

Stan członków rzeczywistych, w porównaniu ze stanem z dnia 31 grudnia 1937 r. (539 członków) wzrósł o 39 członków.

Członkowie Aeroklubu Śląskiego składają się:

z urzędników i pracowników kolejowych	240	—	41,5 %
z urzędników pocztowych	13	—	2,2 %
z młodzieży szkolnej i pozaszkolnej	24	—	4,2 %
z nauczycielstwa	6	—	1,1 %
z ciężkiego przemysłu	142	—	24,6 %
z urzędników prywatnych i inn. zawodów . . .	139	—	24,1 %
z wojska	14	—	2,3 %
Razem:	578	—	100,0 %

H) Sekretariat Aeroklubu Śląskiego załatwił w okresie sprawozdawczym 1438 korespondencyj, wystawił 96 legitymacyj członkowskich, przygotował do wypłat i sporządził 955 zleceń kasowych, udzielił około 600 ustnych informacyj klientom i członkom.

I) Aeroklub Śląski wziął udział w Krajowej Wystawie Lotniczej (29. V. — 29. VI. 1938 r.), zorganizowanej we Lwowie przez Lwowski Okrąg Wojewódzki L. O. P. P. i Aeroklub Lwowski. Komisja Odznaczeń Krajowej Wystawy Lotniczej nadała Aeroklubowi Śląskiemu srebrną plakietę honorową „w uznaniu działalności dla rozwoju sportu lotniczego“.

II. Statystyka wykonanych lotów silnikowych

W r. 1938 wykonano następujące loty na samolotach:

lotów treningowych	3.008	w czasie	393	godz.	53	min.
przelotów turystycznych . . .	384	„ „	456	„	19	„
lotów szkolnych	359	„ „	43	„	56	„
lotów szkolnych z nawigatorami .	37	„ „	23	„	51	„
lotów na zawodach	362	„ „	376	„	56	„
lotów propagandowych	295	„ „	46	„	09	„
lotów technicznych	266	„ „	67	„	39	„
Razem:	4.711	w czasie	1408	godz.	43	min.

W r. 1937 wykonano 7.500 lotów w czasie 1.419 godz. 40 minut. Zaznaczyć jednak wypada, że w r. 1937 było lotów szkolnych 3.916 w czasie 486 godz. 02 min., podczas gdy w r. 1938 lotów szkolnych było zaledwie 359 w czasie 43 godz. 56 minut.

Na przelotach i raidach przebyły samoloty Aeroklubu Śląskiego w r. 1938 — 99.840 km (w r. 1937 — 53.083 km).

W okresie sprawozdawczym trenowało ogółem:

18 pilotów rezerwy,
22 „ turystycznych,
37 „ przedpoborowych.

W poszczególnych miesiącach roku sprawozdawczego treningi przedstawiały się następująco:

Styczeń .	pilotów	6	lotów	33	w czasie	13	godz.	16	min.
Luty . .	„	20	„	190	„ „	61	„	38	„
Marzec .	„	24	„	231	„ „	26	„	02	„
Kwiecień .	„	30	„	299	„ „	89	„	57	„
Maj . .	„	39	„	630	„ „	186	„	42	„
Czerwiec .	„	40	„	790	„ „	256	„	23	„
Lipiec . .	„	38	„	667	„ „	213	„	45	„
Sierpień .	„	33	„	613	„ „	220	„	26	„
Wrzesień .	„	31	„	829	„ „	189	„	14	„
Październik	„	12	„	134	„ „	53	„	57	„
Listopad .	„	30	„	238	„ „	62	„	23	„
Grudzień .	„	8	„	57	„ „	35	„	00	„
Razem:			lotów	4711	w czasie	1408	godz.	43	min.

Powyżej 25 godzin wylatało 16 pilotów:

1. Inż. Buszyński Stefan
2. Inż. Chlipalski Tadeusz
3. Czekała Franciszek
4. Gawlica Walter
5. Gawron Jan
6. Kasprowski Alfred
7. Inż. Kolbuszowski Juliusz
8. Kaleta Jan
9. Murłowski Stanisław
10. Mikołajczykówna Herta
11. Offierski Michał
12. Pawełczyk Karol
13. Pełka Wiktor
14. Rowiński Zbigniew
15. Sopora Ewald
16. Inż. Wojnar Władysław

W okresie sprawozdawczym 3-ch pilotów Aeroklubu Śląskiego wykonało loty zagranicę:

1) P. Prok. Zbigniew Rowiński brał udział w locie do Rumunii, zorganizowanym w miesiącu maju 1938 r. przez Polski Akademicki Związek Zbliżenia Międzynarodowego „Liga“ wespół z Aeroklubem Lwowskim. Trasa tego lotu prowadziła przez Lwów — Czerniowce — Jassy — Bukareszt — Constanzę — Bukareszt — Tecuci — Czerniowce i Lwów. Ogólny czas lotu wyniósł 23 godz. 45 minut.

2) P. Inż. Władysław Wojnar odbył w miesiącu sierpniu 1938 r. w towarzystwie pp. Janiny Wojnarowej i sędziego Zbigniewa Jabłońskiego lot zagraniczny na trasie Katowice — Kraków — Lwów — Czerniowce — Constanza — Bukareszt — Sofia — Beograd — Zagrzeb — Wiedeń — Budapeszt — Koszyce — Katowice, w ogólnym czasie 21 godz. 22 minuty.

3) P. Ewald Sopora odbył w miesiącu grudniu 1938 r. w towarzystwie pp. Pawła Sopory i Ryszarda Żoka lot zagraniczny do Berlina w ogólnym czasie 8 godz. 01 minut.

W roku 1938 Ministerstwo Komunikacji przydzielało pilotom materiały pędne według następującej tabeli:

G r u p a	Klasa	Ilość godzin bezpłatnych
A — prywatni właściciele samolotów	IV — I	50
B — piloci niezawodowi	IV — I	15
C — piloci turystyczni	IV — I	6

Zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia członków Aeroklubu Śląskiego z dnia 10 marca 1938 r. Aeroklub Śląski pokrywał koszty lotów treningowych do 40 godzin dla wszystkich pilotów, bez względu na ilość materiałów pędnych przyznanych przez Ministerstwo Komunikacji, a ponadto pokrywał całkowicie koszty lotów propagandowych, służbowych i wykonanych w związku z zawodami lotniczymi.

Tak wielka ilość wylatanych godzin, przy bardzo małych subwencjach Ministerstwa Komunikacji, możliwa była tylko dzięki wybitnemu poparciu wysiłków Aeroklubu Śląskiego przez Okrąg Wojewódzki Śląski LOPP, który na pokrycie kosztów zakupu benzyny przydzielił Aeroklubowi Śląskiemu subwencję w kwocie 10.000 zł, a ponadto 1 samolot RWD-13.

Na rok 1939 normy godzin lotów, przydzielonych pilotom bezpłatnie przez Ministerstwo Komunikacji, przedstawiają się następująco:

G r u p a	Ilość godzin bezpłatnych
A — Prywatni właściciele samolotów	50
C — Piloci turystyczni E — Piloci wojskowi w stanie spoczynku	12

III. Loty propagandowe

W roku sprawozdawczym Aeroklub Śląski wykonał następujące loty propagandowe:

1) dla Okręgu Wojewódzkiego Śląskiego LOPP w Katowicach w czasie 6 godzin 17 minut;

2) dla Śląskiego Obwodu Kolejowego LOPP w Katowicach w czasie 22 godzin 47 minut;

3) dla Warszawskiego Okręgu Kolejowego LOPP w czasie 10 godzin 25 minut;

4) dla uczestników kursu gazowego LOPP w Katowicach w czasie 3 godz. 12 minut;

5) dla Śląskich Zakładów Elektrycznych w Katowicach w czasie 1 godz. 15 minut;

6) dla Oddziału Związku Strzeleckiego w Borach w czasie 35 minut;

7) dla Zarządu Okręgu Kolejowego Przysposobienia Wojskowego w Katowicach w czasie 20 minut;

8) dla Dyrekcji Kina „Zorza" w Katowicach w czasie 30 minut.

Ponadto wykonano dla p. red. Tadeusza Książka 1 lot na wysokość w celach leczniczych w czasie 1 godz. 05 minut.

IV. Udział w zawodach i imprezach

A. Lotnicze Zawody Zamknięte A. Śl.

W dniu 29 czerwca 1938 r. zorganizował Aeroklub Śląski Lotnicze Zawody Zamknięte (mistrzostwa klubowe).

Celem zawodów było sprawdzenie poziomu wyszkolenia, osiągniętego przez pilotów Aeroklubu, eliminacja pilotów do Krajowych Zawodów Lotniczych i propaganda sportu lotniczego.

Kierownikiem zawodów był p. kpt. pil. Józef Grzebalski, Komendant Ośrodka P. W. Lotn., delegatem Aeroklubu Rzeczypospolitej Polskiej — p. por. Bolesław Piątkowski.

W zawodach wzięło udział 17 pilotów Aeroklubu Śląskiego klasy I, II i III. Zawody były zorganizowane bez udziału towarzyszy.

Zawody składały się z następujących prób:

— lot na orientację oraz

— próba opanowania pilotażu; na próbę tę składały się:

— spiral prawa i lewa,

— lądowanie na punkt,

— lądowanie na punkt ze stojącym śmigłem (tylko dla pilotów I-szej klasy).

Opis prób.

Lot na orientację:

Zadaniem tej próby był lot na trójkąt nawigacyjny. Kolejność startu do lotu ustalało losowanie. Długość trasy wynosiła około 150 km. Na starcie przed próbą każdy zawodnik otrzymywał nazwy dwóch miejscowości, będących wierzchołkami trójkąta. Na trasie wyłożonych było szereg znaków o niewiadomej dla zawodników ilości. Znaki były wyłożone w kształcie krzyża i leżały w pasie szerokości 600 m. Zawodnicy otrzymywali mapy 1 : 300.000 i na każdy wyłożony znak winni byli zrzucić meldunek ciężarkowy. Zrzucanie meldunków na trasie winno było odbyć się z wysokości ponad 50 m. Odległość zrzuconego meldunku od wyłożonego znaku na trasie nie była punktowana, jednak we własnym interesie zawodnicy winni byli starać się zrzucić meldunek jak najbliżej znaku, gdyż nieznalezienie meldunku przez Komisję Sportową powodowało niezaliczenie znaku.

Od chwili doręczenia zawodnikowi koperty z zadaniem i mapą do chwili startu otrzymywał zawodnik 2 min. czasu na zorientowanie się w zadaniu. Po upływie 2 minut dawano sygnał do startu. Zawodnikowi, który nie wystartował na dany znak, liczyło się czas lotu.

Po przylocie nad lotnisko w Katowicach, zawodnicy zrzucali meldunek ciężarkowy na płachtę wyłożoną na lotnisku. Meldunek należało zrzucić z wysokości nie niższej niż 50 m. Odległość zrzuconego meldunku od płachty była punktowana. Czas, w którym winien był odbyć się lot na orientację aż do chwili zrzucenia meldunku ciężarkowego na lotnisku w Katowicach, wynosił:

— dla samolotu RWD-8 produkcji DWL — 80 minut,
— dla samolotu RWD-8 produkcji PWS — 95 minut.

Próba opanowania pilotażu:

Kolejność startu, jak w próbie na orientację.

Zawodnik po wystartowaniu nabierał wysokość. Po osiągnięciu 1200 m, nadlatywał nad stanowisko Jury, które mu wskazano przed startem. Następnie wykonywał spiralę w prawo z wysokości 1200 m do 800 m i bezpośrednio przechodził do wykonania spirali w lewo z wysokości 800 m do 400 m. Spirala powinna była być ukończona na wysokości 400 m. Po wyprowadzeniu samolotu ze spirali, zawodnik lądował na punkt. Jako punkt wyłożona była płachta w kształcie koła. Zasadą tej konkurencji było wylądowanie możliwie najbliżej wyznaczonego punktu. Dodanie gazu podczas lądowania powodowało niezaliczenie tej próby. Piloci I. kl. lądowali ze stojącym śmigłem. W tym celu po wyprowadzeniu samolotu ze spirali wyłączali silnik i lądowali na tych samych zasadach, jak wyżej. Zawodnicy w czasie lotu, lądowania, kołowania i startu obowiązani byli przestrzegać ściśle obowiązujących przepisów.

Wyniki.

Zawodnik, który ukończył lot na orientację w wyznaczonym czasie, otrzymywał 100 punktów. Za każdą minutę spóźnienia odliczano 5 punktów. Za każdy odnaleziony znak (zrzucenie meldunku) zawodnik otrzymywał 20 punktów. Najniższa punktacja w tej próbie wynosiła 0 punktów.

Za zrzucenie meldunku na lotnisku w Katowicach w promieniu 5 m od płachty, zawodnik otrzymywał 50 punktów, za każdy dalszy rozpoczęty metr oddalenia ponad 5 m odliczano 2 punkty. Za meldunek zrzucony w odległości 30 m od płachty zawodnik otrzymywał 0 punktów.

Za wykonanie spirali prawej i lewej zawodnik otrzymywał:

za wynik bardzo dobry — 50 punktów
„ „ dobry — 30 punktów
„ „ dostateczny — 10 punktów
„ „ niedostateczny — 0 punktów.

W tym celu Komisja Sportowa (2 członków) obserwowała wykonanie spirali i każdy z członków dawał notę zawodnikowi na zasadach następujących:

bardzo dobrze — 4
dobrze — 3

dostatecznie — 2
niedostatecznie — 1

Z otrzymanych not brana była przeciętna.

Lądowanie na punkt klasyfikowano do 50 m od punktu. Wynik był tym lepszy, im bliżej punktu leżał środek osi podłużnej samolotu. Najlepszy wynik otrzymał 100 punktów, następnie za każdy jeden metr oddalenia odliczano 2 punkty.

W klasyfikacji ogólnej pierwszych 5 miejsc zajęli nast. piloci:

1. Inż. Władysław Wojnar — 406 punktów
2. Inż. Ignacy Sienkiewicz — 362 punkty
3. Alfred Kasprowski — 324 punkty
4. Wiktor Pełka — 308 punktów
5. Franciszek Czekała — 294 punkty.

B. Zlot do Cierlicka.

Bezpośrednio po odzyskaniu Śląska Zaolziańskiego, Aeroklub Śląski zamierzał zorganizować zlot przedstawicieli polskiego lotnictwa sportowego do Cierlicka dla złożenia hołdu pamięci kpt. pil. Franciszka Żwirki i Inż. Stanisława Wigury. Urządzenie takiego zlotu zmuszeni byliśmy jednakże odłożyć na okres późniejszy, aż do czasu ukończenia zajmowania przez wojska polskie odzyskanych terenów.

Z końcem października 1938 r. Aeroklub Krakowski wystąpił do p. Generała Władysława Bortnowskiego, Prezesa Rady Klubów afiliowanych do ARP. z inicjatywą w tym kierunku. W dniu 22 października 1938 r. odbyła się w Cieszynie konferencja, zwołana w tej sprawie przez p. Generała Bortnowskiego. Na konferencji tej postanowiono urządzić Zlot do Cierlicka w dniu 30 października 1938 r., a całą organizację Zlotu powierzono Aeroklubowi Śląskiemu, przy współudziale Aeroklubu Krakowskiego.

Organizacja Zlotu przewidywała przylot załóg ze wszystkich Aeroklubów i Szkół Lotniczych LOPP na lotniska zborne w Katowicach i Krakowie, skąd rano dnia 30 października 1938 r miały odlecieć do Cieszyna, by wziąć udział w uroczystości w Cierlicku.

Niestety fatalne warunki atmosferyczne uniemożliwiły większości załóg dotarcie do Cieszyna. Doleciało tylko 13 samolotów, których lotniskiem zbornym był Kraków. Natomiast przylot samolotów do Katowic okazał się zupełnie niemożliwy, toteż delegaci tych Klubów, dla których lotniskiem zbornym miały być Katowice, przyjechali do

Katowic pociągami w dniu 29 października 1938 r., po czym następnego dnia rano wyjechali autobusami do Cieszyna.

W uroczystości w Cierlicku wzięli udział — poza delegatami Aeroklubów w liczbie 54-ch i delegatami Szkół Lotniczych LOPP — przedstawiciele władz lotniczych. Dowództwo Lotnictwa reprezentowali pp.: ppłk. pil. Nazarkiewicz, mjr. pil. Jasiński, dowódca grupy aeronautycznej płk. pil. Kalkus. Ministerstwo Komunikacji reprezentował Dyrektor Departamentu Lotnictwa Cywilnego p. płk. pil. Inż. Wieden. Władze administracyjne reprezentowali pp.: Wicewojewoda Śląski Dr. Saloni, Starosta Cieszyński Plackowski i burmistrz m. Cieszyna Halfar.

Obecni byli również: pani Żwirkowa z synem, siostry i szwagrowie śp. Inż. Wigury oraz Inżynierowie Rogalski, Drzewiecki i Wędrychowski z Doświadczalnych Warsztatów Lotniczych w Warszawie.

Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem żałobnym, odprawionym w kościele w Cierlicku, po czym udano się na „Żwirkowisko", gdzie do zebranych delegacyj i licznej rzeszy publiczności przemówił p. Generał Bortnowski.

Po przemówieniu p. Generała Bortnowskiego, uczestnicy uroczyście uczcili pamięć Żwirki i Wigury minutą milczenia, po czym odśpiewali hymn „Jeszcze Polska nie zginęła".

Uroczystość została zakończona złożeniem przez wszystkie delegacje wieńców na płycie pamiątkowej.

C. Imprezy obce.

W roku sprawozdawczym załogi Aeroklubu Śląskiego wzięły udział w następujących zawodach i imprezach obcych:

1. W V. Podlasko-Lubelskich Zimowych Zawodach Lotniczych w dniach od 26 do 28 lutego 1938 r. trzy załogi:

RWD-8 SP-BKS pil. Pełka Wiktor
tow. Weber Wilhelm

RWD-8 SP-BKU pil. Offierski Michał
tow. Inż. Wojnar Władysław

RWD-8 SP-BKT pil. Kasprowski Alfred
tow. Inż. Kolbuszowski Juliusz.

Załogi powyższe zajęły w ogólnej klasyfikacji zawodów miejsca: 1-sze załoga Pełka — Weber, 2-gie załoga Offierski — Inż. Wojnar,

6-te załoga Kasprowski — Inż. Kolbuszowski, zdobywając — poza szeregiem nagród indywidualnych — puchar przechodni ufundowany przez Aerokluby Lubelski i Podlasko-Poleski.

2. W Zawodach Lotniczych o puchar P. Z. U. W. w dniach 13 — 15 maja 1938 r. dwie załogi:

RWD-8 SP-BKU pil. Inż. Wojnar Władysław
tow. Gawęda Adam

RWD-8 SP-BKT pil. Inż. Kolbuszowski Juliusz
tow. Pysz Jan.

Załogi te zajęły w ogólnej klasyfikacji miejsca 12-te (Inż. Wojnar — Gawęda) i 13-te (Inż. Kolbuszowski — Pysz).

3. W Zlocie do Torunia na uroczystość poświęcenia Ośrodka Sportu Lotniczego im. Marszałka Śmigłego-Rydza w dniu 19 czerwca 1938 r. — 14 samolotów:

1 RWD-5 — SP-AMU;
8 RWD 8 — SP-BKS, SP-BKT, SP-BKU, SP-BDA, SP-BEE, SP-BHZ, SP-BJG i SP-BJJ;
2 RWD-10 — SP-BLS i SP-BMC;
2 RWD-13 — SP-BMU i SP-ATG oraz
1 Moth D. H. — SP-ADY.

W skład zespołu Aeroklubu Śląskiego na powyższy zlot weszli następujący piloci:

1. Inż. Buszyński Stefan
2. Czekała Franciszek
3. Sierż. Feluś Kazimierz
4. Gawron Jan
5. Kpt. Grzebalski Józef
6. Kaleta Jan
7. Kasprowski Alfred
8. Inż. Kolbuszowski Juliusz
9. Murłowski Stanisław
10. Offierski Michał
11. Pełka Wiktor
12. Pysz Jan
13. Rowiński Zbigniew
14. Inż. Wojnar Władysław.

Zarząd Aeroklubu Śląskiego reprezentowany był na Zlocie przez Prezesa, p. Inż. Adama Wyleżyńskiego, Dyrektora Kolei Państwowych.

W charakterze towarzyszy wzięły udział w Zlocie m. in. pp.: Halina Rudzokówna, uczenica liceum, córka Skarbnika A. Śl., Janina Wojnarowa, Łucja Kasprowska, Elfryda Czekałowa i Halina Rogowska.

Nadmienić należy, że na powyższym Zlocie zespół Aeroklubu Śląskiego wystąpił po raz pierwszy w przepisowych mundurach klubowych.

4. W V. Zlocie do Inowrocławia, zorganizowanym przez Aeroklub Kujawski w dniach 9 i 10 lipca 1938 r. 2 załogi:

RWD-8 SP-BKS pil. Kaleta Jan
tow. Inż. Kolbuszowski Juliusz

RWD-8 SP-BKU pil. Rowiński Zbigniew
tow. Gawęda Adam.

Załogi powyższe zajęły w ogólnej klasyfikacji Zlotu miejsca 8-me (Kaleta — Inż. Kolbuszowski) i 9-te (Rowiński — Gawęda).

5. W IV. Locie Północno-Wschodniej Polski, zorganizowanym przez Aeroklub Wileński w dniach 16 i 17 lipca 1938 r. 2 załogi:

RWD-8 SP-BKS pil. Kasprowski Alfred
tow. Gawęda Adam

RWD-8 SP-BKU pil. Inż. Kolbuszowski Juliusz
tow. Weber Wilhelm.

Załogi zajęły w ogólnej klasyfikacji Lotu miejsca 2-gie (Kasprowski — Gawęda) i 10-te (Inż. Kolbuszowski — Weber).

6. W I. Zlocie do Pińska zorganizowanym przez Aeroklub Podlasko-Poleski w dniach 3 i 4 września 1938 r. 3 załogi:

RWD-13 SP-ATG pil. Kasprowski Alfred
tow. Kasprowska Łucja
Gawęda Adam

RWD-13 SP-BMU pil. Inż. Wojnar Władysław
tow. Wojnarowa Janina
Stompel Paweł

RWD-8 SP-BKS pil. Pawełczyk Karol
tow. Gawliczek Teofil.

7. W Krajowych Zawodach Lotniczych w dniach 20 — 25 sierpnia 1938 r. 3 załogi:

RWD-8	SP-BKS	pil. Kasprowski Alfred
		tow. Gawęda Adam
RWD-8	SP-BKT	pil. Murłowski Stanisław
		tow. Czekała Franciszek
RWD-8	SP-BKO	pil. Offierski Michał
		tow. Pysz Jan.

W klasyfikacji indywidualnej załogi Aeroklubu Śląskiego zajęły miejsca: 4-te załoga Kasprowski — Gawęda, 13-te załoga Murłowski — Czekała i 25-te załoga Offierski — Pysz.

W klasyfikacji zespołowej zespół Aeroklubu Śląskiego zajął 3-cie miejsce z oceną 74.2, po zespołach Aeroklubu Lwowskiego i Warszawskiego, zdobywając nagrodę Dyrektora Departamentu Lotnictwa Cywilnego Ministerstwa Komunikacji.

W roku 1938 Aeroklub Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił nagrodę dla najlepszego pilota, który w zawodach lotniczych 1938 r. osiągnie w sumie największą ilość punktów. W klasyfikacji do tej nagrody pilot Aeroklubu Śląskiego, Alfred Kasprowski zajął 3-cie miejsce z 57 punktami. Wypada przy tym zaznaczyć, że 2 pierwsze miejsca zajęli piloci balonowi, czyli tym samym pilot Kasprowski zajął 1-sze miejsce z pośród pilotów motorowych.

V. Szkolenie w pilotażu motorowym

A) W roku sprawozdawczym szkolono 2-ch pilotów:

1. Dr. Koszyk Jan,
2. Woźniak Bogusław.

Z końcem roku 1938, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Komunikacji, szkolono w lotach bez widoczności 3-ch pilotów: pp. Czekałę Franciszka, Inż. Kolbuszowskiego Juliusza i Inż. Wojnara Władysława, przy czym kurs ten ukończył jedynie p. Inż. Wojnar Władysław, natomiast pp. Czekała Franciszek i Inż. Kolbuszowski Juliusz dokończą szkolenie z wiosną roku 1939.

Z początkiem roku 1939 przystępuje Aeroklub Śląski do szkolenia 31 kandydatów, zatwierdzonych przez Ministerstwo Komunikacji do bezpłatnego wyszkolenia w pilotażu motorowym w zamian za

ufundowane dotychczas przez organizacje społeczne za pośrednictwem Zarządu Okręgu Wojewódzkiego Śląskiego L. O. P. P. w Katowicach samoloty.

Ponadto Aeroklub Śląski organizuje z początkiem 1939 r. kurs akrobacji dla wszystkich pilotów posiadających odpowiednie warunki, przy czym koszt urządzenia kursu pokryje w całości Aeroklub Śląski z funduszów własnych.

B) W roku 1938 obowiązywały następujące warunki szkolenia w pilotażu motorowym:

I. Dla kandydatów przedpoborowych:

a) ukończony kurs szybowcowy kat. A, B wzgl. C (kandydaci ci mają pierwszeństwo przed kandydatami bez kursów szybowcowych),

b) wiek przedpoborowy (ukończonych lat 17 do 19 włącznie),

c) narodowość polska,

d) ukończone P. W. Ogólne I. stopnia (rok pracy w szkole starszych),

e) minimum 7 oddziałów szkoły powszechnej.

Przyjmowani są również kandydaci bez ukończenia kursów szybowcowych, a odpowiadający wyżej podanym warunkom.

II. Dla kandydatów na pilotów turystycznych:

1. Zależnie od przydatności kandydatów do celów lotnictwa, kandydaci do szkolenia w pilotażu dzielą się na następujące grupy:

I grupa: osoby pełnoletnie, nabywcy samolotów wytwórni krajowej, zakwalifikowani przez Instytut Badań Lekarskich Lotnictwa co najmniej „zdolny jako pilot turystyczny“ i posiadający odpowiednie uzdolnienie do nauki pilotażu.

II grupa: osoby pełnoletnie do lat 26, nie przynależne do wojska w charakterze wojskowych zawodowych, lecz rezerwiści, względnie cenzusowcy korzystający z odroczenia służby wojskowej ze względu na studia i posiadający kwalifikację Instytutu Badań Lekarskich Lotnictwa „zdolny jako pilot niezawodowy“.

III grupa: osoby pełnoletnie posiadające kwalifikację Instytutu Badań Lekarskich Lotnictwa co najmniej „zdolny jako pilot turystyczny".

O ile nabywca samolotu nie zamierza się szkolić w pilotażu, przysługuje mu prawo przedstawienia do szkolenia innej osoby z tym, że wskazany kandydat musi posiadać kwalifikacje wymagane dla kandydatów grupy II.

2. Osoby zamierzające się szkolić w pilotażu podstawowym winni odpowiadać następującym warunkom:

a) Narodowość polska.

b) Kandydaci bez cenzusu winni posiadać jako minimum 7 oddziałów szkoły powszechnej, przy równych kwalifikacjach kandydaci z ukończoną szkołą techniczną oraz kandydaci z cenzusem posiadają pierwszeństwo.

c) Ukończenie z wynikiem pomyślnym kursu teoretycznego przy Aeroklubie.

d) Przedstawienie świadectwa moralności.

e) Posiadanie członkostwa L. O. P. P. i Aeroklubu Śląskiego.

f) Przedstawienie zobowiązania do uiszczenia opłat za wyszkolenie oraz deklaracji o zrzeczeniu się roszczeń z tytułu ewentualnych wypadków lotniczych oraz roszczeń do indywidualnych subwencyj dla celów treningu po ukończeniu pilotażu podstawowego.

Ponadto kandydaci II grupy:

a) Cenzusowcy korzystający z odroczenia służby wojskowej, ze względu na studia, winni złożyć rejentalne zobowiązanie do odbycia służby w lotnictwie wojskowym.

b) Rezerwiści winni złożyć rejentalną zgodę na zaliczenie ich po wyszkoleniu do grupy pilotów rezerwy wojsk lotniczych.

3. Szkolenie w pilotażu podstawowym przeprowadza się za opłatą na rzecz Ministerstwa Komunikacji. Wysokość opłaty uzależniona jest od grupy, do której kandydat został zaszeregowany, oraz w grupach II i III od posiadania wyszkolenia szybowcowego stopni III i IV o zakresie ustalonym przez Ministerstwo Komunikacji w instrukcji szkolenia w szybownictwie.

Tabela opłat za wyszkolenie jest następująca:

I grupa: . . . . bezpłatnie

II i III grupa:

a) ze świadectwem szybowcowym stopnia	IV	.	500 zł
b) „ „ „ „	III	.	1.000 „
c) bez świadectwa szybowcowego stopnia	III	.	2.000 „

Opłaty za szkolenie mają być uiszczane przez kandydatów w sposób następujący:

50% przed rozpoczęciem szkolenia

25% po wylaszowaniu

25% po ukończeniu szkolenia.

Kandydaci grupy I. do czasu zgłoszenia nabytego samolotu do rejestracji mogą rozpocząć szkolenie w pilotażu za opłatą jak dla grupy III pkt. c, z tym, że po przedstawieniu dokumentów rejestracyjnych kwoty wpłacone na poczet szkolenia zostaną kandydatowi zwrócone.

4. Kandydaci składają podania wraz z wymaganymi dokumentami do Aeroklubu Śląskiego, który z opinią własną i delegata Ministerstwa Komunikacji przedstawia je do Departamentu Lotnictwa Cywilnego przez Aeroklub Rzeczypospolitej Polskiej. Wybrani kandydaci są powoływani do Instytutu Badań Lekarskich Lotnictwa na badania. Przejazd na badania lekarskie odbywa się na koszt własny kandydatów.

VI. Stan samolotów

Aeroklub Śląski posiadał w dniu 31 grudnia 1938 r. następujące samoloty:

5 RWD-8
1 RWD-5
2 RWD-10
1 RWD-13
1 RWD-17
1 Moth D. H. i
1 P.Z.L.-5

Ponadto 1 samolot RWD-13 stanowi prywatną własność S. A. „Lignoza“ w Katowicach.

Aeroklub Śląski ma oprócz tego 6 samolotów (1 RWD-13 i 5 RWD-8), pochodzących z fundacji L. O. P. P., a zarejestrowanych na Ministerstwo Komunikacji, ponieważ wbudowane do tych samolotów silniki są własnością Ministerstwa Komunikacji.

Poza wymienionymi, w depozycie Ministerstwa Komunikacji znajdują się 2 samoloty, a Ośrodek P. W. Lotn. posiada 6 samolotów.

VII. Działalność gospodarcza

W skład płatnego personelu technicznego i administracyjnego Aeroklubu Śląskiego wchodzą według stanu z dnia 31 grudnia 1938 r., zgodnie z ustalonym i opłacanym przez Ministerstwo Komunikacji etatem:

Kierownik Techniczny
Kierownik Gospodarki Materiałowej
Kierownik Gospodarki Pieniężnej
Kancelista
3-ch mechaników brygadzistów
3-ch pomocników mechaników
1 pomocnik magazyniera
1 praktykant
Woźny
Stróż nocny.

VIII. Zakończenie

Kończąc sprawozdanie z działalności Aeroklubu Śląskiego za rok 1938, stwierdzić musimy, że rok ubiegły minął pod znakiem wytężonej pracy nad podniesieniem poziomu wyszkolenia pilotów, do czego w znacznej mierze dopomogła wydatna pomoc ze strony Okręgu Wojewódzkiego Śląskiego L. O. P. P.

Dzięki zapewnionej pomocy finansowej ze strony Zarządu Okręgu Wojewódzkiego Śląskiego LOPP na rok 1939, Aeroklub Śląski będzie w stanie i w tym roku zapewnić swoim pilotom odpowiedni trening.

Z najpilniejszych prac w okresie najbliższym, na pierwszy plan wybija się ukończenie wyszkolenia w ślepym pilotażu, zaczętego w r. 1938 oraz urządzenie projektowanego kursu akrobacji. Urządzenie takiego kursu jest w obecnej chwili możliwe, dzięki przydzieleniu przez Okrąg Wojewódzki Śląski LOPP 1 samolotu RWD-17 do szkolenia w akrobacji.

Aeroklub Śląski zamierza poza tym urządzić w najbliższym czasie kurs radiowy dla pilotów i obserwatorów z uwagi na duże znaczenie praktyczne takiego wyszkolenia, jak i z uwagi na to, że w regulaminie Krajowych Zawodów Lotniczych w 1939 r. przewidziana jest osobna punktacja załóg za odbiór radiowy znaków Morse'a.

Poważnym brakiem jest mała ilość pilotów oraz obserwatorów. Stan ten jednak ulegnie znacznej poprawie po wyszkoleniu tych 31 kandydatów, o których już wyżej wspominaliśmy, oraz po doszkoleniu obserwatorów wyszkolonych w r. 1938.

Za Zarząd Aeroklubu Śląskiego:

Sekretarz:	Prezes:
(—) *Inż. Wojnar*	(—) *Inż. Wyleżyński* Dyrektor Kolei

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej Aeroklubu Śląskiego
za rok 1938

Komisja Rewizyjna Aeroklubu Śląskiego w składzie:

Jana Gacka, kier. działu P. K. P.,
Mgr. Jana Illga, st. kontrolera P. K. O. oraz
Franciszka Walkarza, insp. okręg. lotnictwa,

celem przeprowadzenia kontroli i rewizji majątku, ksiąg, dokumentów, kasy oraz bilansu zamknięcia rachunkowego z działalności tegoż Aeroklubu za rok 1938, odbyła 3 posiedzenia i w wyniku stwierdziła co następuje:

Księgi Aeroklubu prowadzone są prawidłowo, zgodnie z przepisami prawnymi i ujmują całokształt dokonanych czynności. Zapisy w księgach rachunkowych oparte są na odpowiednich dowodach, zatwierdzonych każdorazowo przez kompetentnych członków Zarządu, zachowujących jak najdalej idącą oszczędność i ostrożność.

Komisja stwierdziła, że Zarząd Aeroklubu pracował nader ofiarnie i sprężyście i z przyjętych na siebie obowiązków wywiązał się należycie.

Opierając się na powyższym, Komisja Rewizyjna stawia wniosek o udzielenie Zarządowi absolutorium i wyrażenie uznania za wysiłki i ofiarną pracę dla dobra Aeroklubu i rozwoju lotnictwa.

Katowice, dnia 9 marca 1938 r.

Komisja Rewizyjna:

(—) Walkarz *(—) Gacek* *(—) Mgr. Illg*

Bilans zamknięcia za rok 1938

Katowice, w marcu 1939 r.

Skarbnik Aeroklubu Śląskiego:

(—) *Rudzok*
Kierownik Kasy Głównej DOKP

Prezes Aeroklubu Śląskiego:

(—) *Inż. Wyleżyński*
Dyrektor Kolei

Komisja Rewizyjna:

(—) *Walkarz* (—) *Gacek* (—) *Mgr Illg*

L. p.	Rachunek	Obroty	
		Winien	Ma
1	Kasa	52.829,95	51.991,27
2	Pocztowa Kasa Oszczędności	57.173,44	56.484,72
3	Miejska Komunalna Kasa Oszczędności	34.239,24	19.897,82
4	Papiery wartościowe	1.000,—	—
5	Obroty Ministerstwa Komunikacji	49.996,04	50.320,—
6	Składki i wpisowe	—	4.295,—
7	Subwencje	—	26.100,—
8	Różne wpływy	691,66	4.295,55
9	Dochody z imprez	—	1.020,—
10	Odsetki	—	702,44
11	Wydatki administracyjno-rzeczowe	2.483,07	429,90
12	Wydatki administracyjno-osobowe	1.652,89	79,28
13	Urządzenie imprez	3.835,62	—
14	Różne wydatki	10.078,28	54,—
15	Odznaki klubowe	955,90	61,60
16	Dłużnicy i wierzyciele	14.309,89	11.096,94
17	Ruchomości	223.728,07	380,—
18	Amortyzacja ruchomości	—	—
19	Nieruchomości	25.274,52	—
20	Amortyzacja nieruchomości	—	—
21	Majątek	—	251.040,05
		478.248,57	478.248,57

Saldo		Bilans	
Winien	Ma	Winien	Ma
838,68	—	838,68	—
688,72	—	688,72	—
14.341,42	—	14.341,42	—
1.000,—	—	1.000,—	—
—	323,96	—	323,96
—	4.295,—	—	—
—	26.100,—	—	—
—	3.603,89	—	—
—	1.020,—	—	—
—	702,44	—	—
2.053,17	—	—	—
1.573,61	—	—	—
3.835,62	—	—	—
10.024,28	—	—	—
894,30	—	894,30	—
3.386,07	173,12	3.386,07	173,12
223.348,07	—	223.348,07	—
—	—	—	44.996,87
25.274,52	—	25.274,52	—
—	—	—	1.263,73
—	251.040,05	—	223.014,10
287.258,46	287.258,46	269.771,78	269.771,78

Rachunek bilansu zamknięcia 31. XII. 1938 r.

Aktywa	Konta		Pasywa
16.868,82	1. Gotówka:		
	a) Kasa podręczna	zł 838,68	
	b) Poczt. Kasa Oszczędn.	„ 688,72	
	c) Miejska „ „	„ 14.341,42	
	d) Papiery wartościowe	„ 1.000,—	
		zł 16.868,82	
	2. Obroty Ministerstwa Komunikacji		323.96
894,30	3. Odznaki klubowe		
3.386,07	4. Dłużnicy i wierzyciele		173,12
178.351,20	5. Ruchomości		
24.010,79	6. Nieruchomości		
	7. Majątek		223.014,10
223.511,18			223.511,18

Katowice, w marcu 1939 r.

Skarbnik Aeroklubu Śląskiego:

(—) *Rudzok*
Kierownik Kasy Głównej DOKP

Prezes Aeroklubu Śląskiego:

(—) *Inż. Wyleżyński*
Dyrektor Kolei

Komisja Rewizyjna:

(—) *Walkarz* (—) *Gacek* (—) *Mgr Illg*

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

Straty	Konta	Zyski
	1. Majątek 31. XII. 1937	251.040,05
	2. Składki członkowskie	4.295,—
	3. Subwencje	26.100,—
	4. Różne wpływy	3.603,89
	5. Dochody z imprez	1.020,—
	6. Odsetki	702,44
2.053,17	7. Wydatki administracyjno-rzeczowe	
1.573,61	8. Wydatki administracyjno-osobowe	
3.835,62	9. Urządzenie imprez	
10.024,28	10. Różne wydatki	
44.996,87	11. Amortyzacja ruchomości	
1.263,73	12. Amortyzacja nieruchomości	
223.014,10	13. Majątek 31. XII. 1938	
286.761,38		286.761,38

Katowice, w marcu 1939 r.

Skarbnik Aeroklubu Śląskiego:

(—) *Rudzok*
Kierownik Kasy Głównej DOKP

Prezes Aeroklubu Śląskiego:

(—) *Inż. Wyleżyński*
Dyrektor Kolei

Komisja Rewizyjna:

(—) *Walkarz* (—) *Gacek* (—) *Mgr Illg*

ZAKŁADY
GRAFICZNE
»MERCURIA«
SIEMIANOWICE
ŚLĄSKIE

ZAKŁADY
GRAFICZNE
»MERCURIA«
SIEMIANOWICE
ŚLĄSKIE